

yimdə "525-ci qəzet"də işləyirdim. O illərdə İqbal Ağazadənin də üzvü olduğu bir təşkilatı var idi. O təşkilatla bağlı yazımda bir səhv getmişdi. Bununla bağlı mənə zəng edib, dəqiqlərlə danlamışdı. 19 yaşım var idi, təzə həvəsli bir gənc jurnalist idim, arzularım böyük idi. Və birdən-birə bariton səsli bir kişi üstümə qışqırırdı ki, bu jurnalistika deyil, siz jurnalist ola bilməzsiz (gülür). Həmin gün o qədər ruhdan düşmüşdüm ki, dedim, bir də yazı yazmayacam. Təbii ki bu sahəyə bağlı arzum, istəyim o qədər böyük idi ki, belə xırda iradlar, gileylər məni yolumdan döndərə bilməzdi.

- Necə düşünürsünüz, jurnalistika təcrübəyə bağlıdır, yoxsa istedad olmalıdır?

- İstedadsız mümkün deyil, ancaq təcrübəni də arxa plana atmaq doğru olmazdı. Təcrübə,

bağlı reportajınızı oxumuşdum. Prosesi oxucuya çatdırmaq üçün mağazada işə düzəlmə mərhələsinə qədər gedib çıxmısınız. Çalışdığınız media qurumu bir material üçün o qədər vaxt sərf edilməsini dəstəkləyirdi, yoxsa bu, sizin gərgin rejimlə ərsəyə gətirdiyiniz işin nəticəsi idi?

- "Yeni Müsavat"da 20 ilə yaxındır işləyirəm. Burda yaradıcı təkliflərə heç vaxt "yox" deyilmir. Qeyd etdiyiniz mövzuda araşdırma etmək öz fikrim idi. Bu cür mağazalarda elanlar çox olurdu və adı bir adam kimi o cür mağazalarda satıcıların işi mənim üçün maraqlı idi. Təklifimi verdim, 2-3 gün bununla məşğul olacağımı dedim. Təvazökarlıqdan uzaq olsa da, deyim ki, redaksiya rəhbərliyi ortaya yaxşı iş çıxaracağımdan da əmin idi. Dedi, 2-3 gün sənindir, ortaya yaxşı iş çıxar. Nəticədə həmin yazı hazırlandı. O materiala görə yaxşı da qonorar vermişdilər (Gülür).

- Sizi bu vaxta qədər "Yeni Müsavat"da saxlayan səbəb bu şəraitin yaradılmasıdır?

- Həm də odur. Birincisi, daimiliyi sevirem, dəyişikliklərə təhəmmülüm zəifdir. İkincisi də burdakı mühit ürəyimcedir. 19 ildə burda işlə

rəm. Müsahiblərim mənə "hə" cavabı verəndə, debatımın alınacağını düşünəndə, həmin gün sevincimin həddi-hüdudu olmur. Bəzən müsahib gecə saat 12-də xəbər verir ki, sabah gələ biləcəyəm. Həmin an dünya gözümde qaralır, amma operativ şəkildə başqa qonaq tapıram, sabah həmin adamla reyting yığırım. Bu, mənim üçün anında gərgin, əziyyətli proses olsa da, sonradan xoş, əyləncəli bir xatirəyə çevrilir. Özümü jurnalistikasız təsəvvür etmirəm. Düşünürəm ki başqa bir peşədə işləyərdim və o sahə mənə burdakı kimi həyəcan verər. Bəzən incidir, bəzən də sevindirir. Bütün peşələrdə hər iki tərəf var. Canınla, qanınla gerçək jurnalistika ilə məşğul olanda həvəs ölmür. Baş gırələmək, yaxud dövlət qurumlarına keçid üçün trampolin kimi baxdıqlarında təbii ki həvəs də olmaz.

- Heç unutmadığınız xatirə varmı?

- Var, o qədər. (gülür-A.Asımqızı) Birini danışım. Bir dəfə taksi sürücülüyü ilə bağlı bir layihə işləyirdim. Maşınma taksi işarəsi yerləşdirib, qadın taksi sürücülərinin çəkdiyi əziyyəti, bu sahədəki monopoliyanı araşdırmaq istəyirdim. Videolu, gizli çəkilişli bir proje idi. Bir neçə xanım səmşin "taksi"mə mindi, onları mənzil başına apardım, amma pul almadım təbii ki. Guya ilk dəfə olduğu üçün. Onlar da nömrəmi götürdülər ki, lazım olanda məni çağırırsınız, onları harasa aparım. Nəşə, proje bitdi. Növbəti bir ayda o xalaların zəngi kəsilmədi. Hər gün zəng edirdilər ki, "ay qızım, gəl Zığa, ordan məni apar filan xəstəxanaya"-filan. Mən də həmin vaxt müsahibədə, reportajda, iclasda olurdum. Adamlar nə bilsinlər mən jurnalistəm? Axırda bir gün yalandan dedim, mən maşınımı satmışam, daha sürücülük etmirəm. Beləcə, canım qurtardı.

- Yaxşı iş həm də ona zaman ayrılması-nı tələb edir. Ailəli, iki uşaq anası Sevinc Telmanqızı evlə jurnalistika arasında qalır mı?

- 17 ildir evliyəm, 20 ildir ki, jurnalistikadayam. İllərin təcrübəsi onları bir-birindən ayırmağa imkan verir. Üstəlik, o qədər mobilizə olunmuşuq ki, iş də, ev də telefondadır. Həyat yoldaşım da jurnalistika ilə məşğul olan adamdır və işə çox vaxt ayırmağımla bağlı problem yaratmır. Həm yaxşı ana, həm yaxşı jurnalist, həm də yaxşı həyat yoldaşı olmaq mümkündür. Demirəm ki, üçündə də hər şey ideal olacaq. Çünki super jurnalist olduğun gün avtomatik super ana olmayacağına dəqiqdir. Super ana olmaq üçün uşağın 5 dərsi varsa, 5-ni də ondan soruşmaq, məktəbə aparmaq, dərslərdən çıxanda götürmək lazımdır. Analıq da bir vəzifədir. Onu super səviyyədə görəndə, işdə müəyyən axsama ola bilər. Hər zaman qızıl ortanı yaxalamaq olmur, amma istəyəndə, bacarırsan.

- Hər gün uşaqlardan dərslərsorusunuz?

- Böyük qızım 11-də oxuyur, ondan soruşmağa ehtiyac qalmır. Ancaq həftə sonları testlər vasitəsilə yoxlayıram. Oğlum hələ 5-ci sinifdədir, ondan hər gün dərslərini soruşuram. Nəticəsini də valideyn iclasında görürəm (Gülür).

- Bütün gün zehni işlə məşğul olan ana, yorulmur ki, evdə uşaqların dərslinə də vaxt ayırır?

- Yenidən enerji yığmaq üçün həftə sonu yaxşı istirahət etmək mənə kifayətdir. Bəzən yemək bişirə-bişirə uşaqlardan dərslərsoruşuram.

"Bir kişi üstümə qışqırırdı ki, siz jurnalist ola bilməzsiz"

Sevinc Telmanqızı: "Özümü jurnalistikasız təsəvvür etmirəm"

Aygün Asımqızı

İşini sevən adamdır, bu, onun gördüyü hər işin keyfiyyətinə sirayət edir. Hətta işinin çətinliklərindən danışanda belə, adama jurnalistikanın nə dərəcədə maraqlı iş olduğunu çatdırmış olur. 20 ildə mətbuatın onun üçün ədlişməsi haqqında danışanda isə "Canınla, qanınla gerçək jurnalistika ilə məşğul olanda həvəs ölmür" deyir. Söhbət tanınmış jurnalist, "Yeni Müsavat" qəzetinin əməkdaşı Sevinc Telmanqızıdan gedir.

- Sevinc xanım, "525-ci qəzet" in baş redaktoru Rəşad Məcid haqqınızda maraqlı fikir səsləndirib. Deyib ki, bəzən danışmaq istəmədiyim mövzu olub, ancaq bir də görmüşəm ki, artıq 20 dəqiqədir mövzunu şərh edirəm". Bu xüsusiyyət jurnalistikaya gələndə sizdə var idi, yoxsa təcrübə ilə əldə edilir?

- Sağ olsun, bu söz jurnalist üçün böyük tərifdir. Rəşad bəy də mənim ilk baş redaktorum olub. Suala gəlincə, əslində, təcrübə ilə yaranıb. Jurnalistikaya başladığım ilk gündən bunu etdiyimi deyə bilmərəm. Jurnalistika elə səhədir ki, insan olaraq özümü zəvə bilmədiyimiz şeyləri jurnalist kimi edirik. Tutaq ki, hansısa məsələdə kiməsə israr etməyi özüm-üzə yaraşdırmıq. Amma informasiya əldə etmək, müsahibi razı salmaq üçün israr da edirik, jurnalist "priyom"larına baş vururuq. Müsahibdə özünə inam yaratmanın, ondan istədiyini almanın bir neçə yolu var, o da jurnalist sirləri adlanır. Onlar da illərin qazandırdığı təcrübə sayəsində əldə edilir.

- Jurnalistin üstünə qışqıran, kobud danışan müsahiblər də az deyil. İlk vaxtlar bu cür hallarda üzleşən jurnalistlərin ağılayanı, mətbuatdan getmək istəyəni, hətta uzaqlaşanı da olur. Mətbuata yeni gəldiyinizdə bu kimi hallara necə reaksiya verirdiz?

- Belə hallarla qarşılaşmadığımı desəm, yalan olar. 1998-99-cu illərdə jurnalist kimi fəaliyyətə başlamışam. O dövrü mətbuatın ən qaynar dövrləri adlandırılabilir. Üstəlik, həmin vaxt bu sahədə peşəkarlar da bol idi. O vaxt yeni birinin mediada işə başlaması indiki qədər asan deyildi. İndi jurnalistikaya gələnlər rahat şəkildə işə uyğunlaşırlar. Çünki texnika, şərtlər buna imkan verir. "Həzrin naziri" olmaq üçün şərtlər uyğundur müəyyən mənada. Yaşlılar kimi danışmaq olmasın, amma bizim dövrümüzdə bu vasitələr yox idi, birca diktofonumuzla mətbuat konfranslarına gedirdik. Bəzən səhvlər edirdik, təhrifə yol verdiyimiz də olurdu. Yadımdadır, mətbuata yeni gəl-

jurnalistikada böyük sərvət deməkdir. Mənə görə, peşəkar jurnalist jurnalistikanın bütün növlərindən yazmaq bacarmalıdır. Məhkəmədən də material hazırlamalıdır, xəbər jurnalistikasını da bilməlidir, gözəl müsahibə də almalıdır və s. Köşə yazmaq isə bir az incə nüansdır. Bizdə jurnalistikaya yeni başlayanlar elə bilirlər ki, mütləq köşə yazmalıdırlar. Yəni müdrik pozda şəkil çəkdirib, o şəklin altında həyat dərsləri keçməyə çalışmaq həvəsi var çoxlarında. Fikrimcə, jurnalist köşə yazmaq üçün jurnalistikanın digər janrlarını sınaqdan keçirməli, onlarda uğur qazanmalıdır. Bir həyat, jurnalistika yolu keçdikdən sonra, söz deməyə bir haqqın, baqajın olandan sonra köşə yazmaq daha məqsədəuyğundur.

- Hazırda jurnalistikada mətbuatın bütün janrlarına tələb də yoxdur axı. Redaktorlar müxbirlərdən əsasən, qısa xəbərlər istəyirlər.

- Əslində, bu gün hamı müəyyən mənada jurnalistika ilə məşğul olur. Hardasa hadisə baş verəndə, istənilən adam sosial şəbəkədə canlı yayım edib hadisəni insanlara çatdırırsa, peşəkar iş olmasa da, onun yaydığı videoreportajdır. Yaxud jurnalistdən əvvəl feysbukda hansısa bir xəbəri yazırsa, bu da xəbər olur. İllər öncə isə gözəl müsahibələrə ehtiyac var idi. Sanballı adamlarla səhifə-səhifə, "ardı var"larla müsahibələr edilirdi. İndi o cür materiallar oxunmur. Çünki insanların vaxtı çox azdır, hər şey mobilləşib. Oxucular qısa xəbər istəyirlər. Fikir versəniz görürsünüz ki, insanlar telefonda xəbərə ekranı sürətli şəkildə sürüşdürə-sürüşdürə baxırlar. Yeni vaxt azdır, xəbər də çox. Bu, təkcə redaktorların problemi deyil, həm də oxucuların istəyidir. Məsələn, siz Ramiz Rövşəndən çox maraqlı böyük bir müsahibə götürür, mən də Fədaye Laçından min işarə partlayan xəbər yazım. Sonra oxunma statistikasına baxaq. Təbii ki Fədaye Laçının xəbəri daha çox oxunacaq. Redaktor həm də, menecerdir və düşünəcək ki, bunlar daha çox oxunursa, ona daha çox yer verilməlidir. Yeni bazarın tələbi budur.

- Bu mövzu müzakirə olunanda, deyirlər ki, oxucunun zövqü arxasınca getməyin, oxucunu arxanızca gətirin

- Bu, çox klişedir. İP-lər hər şeyi göstərir. Canlı veriliş aparıram, orda izləyici sayını görürük. Biz öz zövqümüzü dəfələrlə diqqət etməyə çalışmışıq, amma tamaşaçı zəif baxıb. İstəsək də, istəməsək də, məcbur olub, onların zövqünün arxasınca gedirik.

- Brend geyim mağazalarında işləməklə

bağlı hansısa təklifimə "yox" deyildiyini xatırlamıram. Jurnalistikada azadlığa maksimum önəm verirəm. Burda da yaradıcılıq üçün azad mühit var.

- Digər media orqanlarından iş təklifi gəlir?

- Təbii ki. Xüsusilə, canlı yayımı aparandan sonra iş təklifləri çoxalır (gülür). Özümü öz qabımda hiss etdiyim yerdə olmalıyam. Amma həyatda heç də hər şey daimi olmur, bunu bilirəm. Nece dəyərlər, biz gələcəyə dair plan quranda Tanrı göylərdən bizə baxıb gülür.

- 20 ildə TV-yə yönəlməmişiniz, yazılı mətbuatda olmusunuz. Ancaq onlayn mediada canlı yayım olanda, yazılı mətbuatla kifayətlənməmişiniz. TV-yə maraqlısınız?

- Qeyd etdiyim kimi, jurnalistikadasansa, bu sahənin bütün janrlarında, növlərində özünü sınamaq lazımdır. Təvazökarlıqdan uzaq olsa da, qəzet jurnalistikasında istədiyimi etdiyimi düşünürdüm. İstədiyimi etdim, mükafatlarımı aldım, imzama tanıtdım və artıq onlayn mediada canlı yayıma keçmək qaçılmaz şərt idi. Biz "Yeni Müsavat"ı bu platformada da birincilərdən etməyi bacardıq. Artıq TV Müsavatın "Canlı debat" verilişi bir brenddir və getdiyim hər yerdə onun izləndiyini, tanındığını görürəm. İndi həm canlı efirə çıxıram, həm də vaxtımız imkan verdiyi üçün yazıram.

- Mətbuatda nadir jurnalistlərdənsiniz ki, işin çətinliklərindən danışanda, o çətinliklər də adama zövqlü gəlir. 20 ildə jurnalistika sizin üçün ədlişmədi, işə həvəsiniz ölmədi?

- Hər gün işə gələndə uşaq kimi sevinirəm.

ram. Bir tərəfdə qazanda dolma bükürəm, yanında da kitabı qoyub uşaqlardan dərslərsoruşuram (Gülür). Biz qadınlar funksionalıq, iki işi bir arada çatdırırıq.